

Білім министрлерінің Рим Коммюникесінің соңғы жобасы

Біз, жоғары білімге жауапты министрлер, 2020 жылдың 19 қарашасында онлайн жиналып, Болон декларациясына қол қойылғаннан бері 21 жылдағы жетістіктерді атап өтеміз. Біз Еуропалық жоғары білім беру кеңістігін (ЕВПО) неғұрлым инклюзивті, инновациялық, өзара байланысты және тұрақты дамытуға міндеттемемізді растаймыз.

Біз Италия мемлекетіне конференциямызды дайындау мен өткізудегі және оны КОВИД-19 пандемиясына бейімдеудегі басты рөлі үшін алғыс айтамыз.

ЕЖББК (ЕВПО) сенімге негізделген бірегей ынтымақтастықты білдіреді, оның шеңберінде мемлекеттік органдар мен жоғары білім саласындағы мүдделі тараптар ортақ мақсаттарды айқындау және оларға қол жеткізу үшін бірлесіп жұмыс істейді. Біздің мәдениеттеріміздің, тілдеріміздің және қоршаған ортамыздың алуан түрлілігімен және сапаға, ашықтыққа және ұтқырлыққа деген ортақ міндеттемемізбен біздің жоғары білім беру жүйелеріміз білім алуға, оқытуға, ғылыми зерттеулер мен инновациялар үшін теңдесі жоқ мүмкіндіктерді ұсынады.

Біздің қоғам КОВИД-19 пандемиясының жаһандық таралуына және оның салдарына қатысты бұрын-соңды болмаған қиындықтарға тап болды. Пандемия біздің қаншалықты бір-бірімізге тәуелді екенімізді және қаншалықты осал екенімізді көрсетті. Ол біздің бәріміз біртұтас әлемнің бір бөлігі екенімізді көрсетті, мұнда адамның ынтымақтастығы императивті. Біз осы мәселелерді шешуге бағытталған жоғары білім беру қауымдастығының күш-жігерін жоғары бағалаймыз және мойындаймыз және дағдарыс кезеңінде де міндеттердің барлық спектріне жауап беретін инклюзивті, сапалы жоғары білім беруді қамтамасыз етуге деген шешімімізді тағы да растаймыз.

Біз жоғары оқу орындарымызға жаһандық бейбітшілікке, демократиялық құндылықтарға, ақпарат бостандығына, денсаулық пен әл-ауқатқа, ең болмағанда пандемия тудырған немесе нашарлатқан көптеген қатерлерді жою мақсатында қоғамдарымызбен өзара іс-қимыл жасау мүмкіндігін қамтамасыз етуге бел будық. Біз жоғары оқу орындарының қазіргі дағдарысқа, дағдарыстан кейінгі қалпына келтіруге және тұтастай алғанда "жасыл", тұрақты және өміршең экономика мен қоғамға көшуге қатысты шешімдерді әзірлеу үшін тиісті қаржыға ие болуын қамтамасыз ету үшін білімге инвестицияларымызды жалғастыруға және ұлғайтуға міндеттенеміз.

Біз әлі де толық инклюзивті ЕЖББК-ке қол жеткізуді шектейтін әлеуметтік теңсіздікті жеңуге міндеттіміз. Цифрландыру біздің жүйелеріміздің көпшілігіне КОВИД-19 пандемиясы кезінде жұмысын жалғастыруға мүмкіндік берді, дегенмен цифрлық құралдарды көбірек пайдалану белгілі бір шектеулерді анықтады. Трансұлттық және халықаралық ынтымақтастық пен ғылыми зерттеулердің шоғырландырылған тәжірибесімен жоғары білім осы шектеулерді қалай жоюға және жеңуге қатысты зерттеу мен кеңес беруде жетекші рөл атқаруы керек.

Біз 2030 жылға табандылықпен және оптимизммен қараймыз, біз елдеріміз, жоғары білім беру жүйелеріміз және жоғары оқу орындары, сондай-ақ жоғары білім берудің кеңейтілген қауымдастығы арасында тиімдірек ынтымақтастық пен тығыз диалог орната алатынымызға сенімдіміз.

Біз Сан-Мариноны ЕЖББК-тің жаңа мүшесі ретінде қарсы алуға қуаныштымыз. Сан-Мариноға келісілген Жол картасына сәйкес міндеттемелерді орындауда қолдау көрсетіледі.

Біздің көзқарасымыз

Біз ЕЖББК-ті студенттер, қызметкерлер және түлектер оқу, сабақ беру және зерттеу жүргізу үшін **еркін қозғалатын** аймақ ретінде қарастырамыз. **Біздің көзқарасымызда, ЕЖББК жоғары білім мен демократияның іргелі құндылықтарын және заңның үстемдігін толығымен құрметтейтін болады.** Шығармашылықты, сыни ойлауды, білімді еркін таратуды ынталандыру және зерттеуге негізделген оқыту мен оқытудағы технологиялық әзірлемелер ұсынатын мүмкіндіктерді кеңейту. Біздің жоғары білім беру жүйелеріміз барлық білім алушыларға олардың әлеуеті мен ұмтылыстарына сәйкес тең мүмкіндіктер беретініне кепілдік беру.

Біз бұл мақсатқа жету біздің ұлттық шеңберімізде саясат пен шаралар қабылдауды қажет ететінін мойындаймыз, олардың кейбіреулері біздің жоғары білім беру жүйелерімізден асып түседі және кеңірек ұлттық экономикалық, қаржылық және әлеуметтік стратегияларды үйлестіруді талап етеді.

Біздің көзқарасымызды іске асыру үшін біз 2030 жылға қарай тұрақты, ұйымшыл және бейбіт Еуропаның негізі бола алатын инклюзивті, инновациялық және өзара байланысты ЕЖББК құруға міндеттенеміз:

- **Инклюзивті**, өйткені әрбір білім алушы жоғары білімге тең қол жеткізе алады және өзінің оқуы мен дайындығын аяқтауда жан-жақты қолдау алады;
- **Инновациялық**, өйткені бұл зерттеулермен тығыз байланысты білім алудың, оқытудың және бағалаудың жаңа және неғұрлым дәйекті әдістері мен тәжірибесін енгізуге мүмкіндік береді;
- **Өзара байланысты**, өйткені біздің ортақ негіздеріміз бен құралдарымыз халықаралық ынтымақтастық пен реформаларды, білім алмасуды және қызметкерлер мен студенттердің ұтқырлығын одан әрі жеңілдетеді және кеңейтеді.

Жоғары оқу орындары елеулі өзгерістер жүргізу үшін - орнықтылыққа, қоршаған ортаны қорғауға және басқа да маңызды мақсаттарға қол жеткізуге жәрдемдесу мақсатында студенттер мен қоғамның білімін, дағдылары мен құзыреттерін жетілдіру үшін әлеуетке ие. Олар білім алушыларды **белсенді, сыни тұрғыдан ойлайтын және жауапты азаматтар болуға** дайындап, олардың әлеуметтік рөлін орындауда қолдау көрсету үшін өмір бойы білім алуға мүмкіндік беруі керек.

Жоғары білім 2030 жылға қарай **Біріккен Ұлттар Ұйымының Тұрақты даму мақсаттарына** (ТДМ) қол жеткізуде шешуші рөл атқарады. Біз жоғары оқу орындарымызға осы іргелі жаһандық мақсаттарға жету үшін олардың білім беру, зерттеу және инновациялық әлеуетін пайдалануда қолдау көрсетуге және жоғары білім беру жүйелеріміздің **ТДМ-ға қол жеткізуге** ықпал етуін қамтамасыз ету үшін ресурстар бөлуге міндеттенеміз. Климаттық бейтараптыққа көшу бәріміз үшін өте маңызды және білім алушылар жаңа "жасыл" жұмыс орындары мен қызмет түрлеріне дайын болуы керек. Оларға өмір бойы оқыту перспективасында біліктілікті арттыру және қайта даярлау мүмкіндіктері ұсынылуы, сондай-ақ жаңа технологиялар мен тәсілдерді

әзірлеу және қолдану мүмкіндігі берілуі тиіс.

Сапалы білім ЕЖББК-тің ерекше сипаты болып қала береді. Академиялық алаяқтық пен ғылыми шындықты бұрмалаудың барлық түрлерін блоктайтын **академиялық және ғылыми тұтастықтың** берік мәдениетін барлық жоғары оқу орындары мен барлық мемлекеттік органдар қолдайды.

Фундаменталды құндылықтар

Біз сапалы оқыту, оқыту және зерттеу, сондай-ақ демократиялық қоғамдар үшін қажетті негіз ретінде **саяси диалог пен ынтымақтастықты жандандыру арқылы бүкіл ЕЖББК-те ортақ іргелі құндылықтарымызды** ілгерілету және қорғау жөніндегі міндеттемемізді растаймыз. Біз институционалдық автономияны, академиялық еркіндік пен адалдықты, студенттер мен қызметкерлердің жоғары білім беруді басқаруға қатысуын және жоғары білім үшін мемлекеттік жауапкершілікті қолдауға міндеттенеміз.

Біз VFUG-дан ұлттық билік органдары, жоғары оқу орындары мен ұйымдар арасындағы интроспекцияға, сындарлы диалогқа және өзара оқытуға ықпал ететін, сондай-ақ олардың біздің жүйелерімізге сәйкестігі мен енгізілу дәрежесін бағалауға мүмкіндік беретін ЕЖББК-тің іргелі құндылықтарын нығайту үшін **негіз** әзірлеуді сұраймыз. Біз **академиялық еркіндіктің анықтамасын** профессорлық-оқытушылық құрам мен студенттердің қоғамда және онымен араласусыз және репрессиядан қорықпай зерттеу, білім алу, оқыту және қарым-қатынас жасау еркіндігі ретінде қабылдаймыз (**I қосымша**).

Біз білім беру мен зерттеулерде этиканы, ашықтықты және адалдықты дамытуға деген ұмтылысымызды растаймыз және Еуропа Кеңесінің этика, білім берудегі ашықтық және адалдық жөніндегі платформасы (ETINED) барлық ЕЖББК мүшелеріне, консультативтік мүшелерге және серіктестерге осы мақсатқа жету үшін ынтымақтасуға мүмкіндік беретінін атап өтеміз.

Болашақты құру

- Инклюзивті ЕЖББК

Әлеуметтік инклюзивті жоғары білім ЕЖББК-тің орталық элементі болып қала береді және қоғамның барлық санаттарындағы жеке тұлғаларды әділ қосу үшін мүмкіндіктер мен қолдауды қажет етеді. Әр түрлі әлеуметтік-экономикалық, кәсіптік, мәдени және білім беру дайындықтары бар білім алушылар кез-келген уақытта олар үшін ең пайдалы білім беру мүмкіндіктерін іздеуге және пайдалануға арналған құралдарға ие болуы керек.

Біз цифрландыру ұсынатын жаңа мүмкіндіктерді толық пайдалана отырып, әлеуметтік инклюзияны нығайтуға және білім беру сапасын арттыруға міндеттенеміз. Біздің қоғамдар инновациялық технологияларға, соның ішінде жасанды интеллектке көбірек сенім артып келе жатқанымен, біз этикалық және адам құқықтарын сақтауды және инклюзияға ықпал етуді қамтамасыз етуіміз керек. Біз цифрландыру "әмбебап" шешімдерді ұсынбайтынын мойындаймыз және VFUG-дан барлық білім алушылар жаңа технологияларды пайдалана алатын тәсілдерді ұсынуды сұраймыз.

Біз әлеуметтік өлшеуді кеңейтілген түсіну негізінде **"ЕЖББК шеңберінде жоғары білім берудің әлеуметтік өлшемін нығайту жөніндегі қағидаттар мен ұсыныстарды"** (II

қосымша) қабылдаймыз және оларды біздің жүйелерге енгізуге міндеттенеміз. Біз осы қағидаттар мен ұсыныстарды ұлттық деңгейде қалай толық іске асыру туралы мәселе бойынша кең ауқымды саяси диалогқа қатысатын боламыз. Біз институционалдық мәдениетке және негізгі миссияларға: оқыту мен оқытуға, зерттеу мен инновацияға, білім алмасуға және ақпараттық-насихаттық қызметке, институционалдық басқару мен басшылыққа интеграциялау кезінде жоғары оқу орындарымызға қолдау көрсететін боламыз. Біз VFUG-дан бізге 2024 жылы қабылданған қадамдар мен тиісті бақылау шаралары туралы есеп беруді сұраймыз.

Біз студенттердің құқықтарын заңнама арқылы қорғаудың маңыздылығын мойындаймыз; біз оларды ұлттық жүйелерімізде студенттік омбудсмендер немесе көптеген ЕЖББК елдерінде бұрыннан бар ұқсас шешімдер сияқты арнайы шаралар мен құрылымдар арқылы дамытуға және қолдауға міндеттенеміз. Біз өз елдерімізде

және жоғары білім беру жүйелерінде осындай тетіктерді құруға міндеттенеміз және жоғары білім бойынша омбудсмендердің Еуропалық желісі (ЕНОНЕ) шеңберіндегі ынтымақтастықты ынталандыратын боламыз.

- Инновациялық ЕЖББК

Біз жоғары оқу орындарымызды қауымдастықтарымыздың алдында тұрған мәселелердің шешімдерін іздеуді жандандыруда қолдаймыз. **Әлеуметтік, гуманитарлық және шығармашылық ғылымдар, өнер** біздің өмірімізге тереңдік беріп, өзгеріп жатқан әлемді түсінуге және әрекет етуге мүмкіндік беретін өмірлік маңызды рөл атқаруы керек. Біздің жоғары оқу орындары өзара тиімді және әлеуметтік жауапты бірлескен іс-шараларды жүзеге асыру үшін өз қауымдастықтарымен өзара іс-қимыл жасауы керек.

Білімді, дағдыларды және құзыреттілікті жылдам **жаңарту** - жаңа онжылдықтағы қиындықтарға жауап ретінде қабылдау керек. Жоғары оқу орындары инновациялық және сыни ойлауға, эмоционалды интеллектке, көшбасшылыққа, командада жұмыс істеу және мәселелерді шешу қабілетіне, сондай-ақ кәсіпкерлік тәсілге өсіп келе жатқан қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін оқыту саласындағы өз ұсыныстарын одан әрі әртараптандырады және оның мазмұны мен нысандарына инновациялар енгізеді.

Болон процесінің бастапқы көзқарасының бөлігі болып табылатын **икемді және ашық оқыту траекториялары** біздің қоғамдарда сұранысқа ие **студенттерге бағытталған оқытудың** маңызды аспектілері болып табылады. Толық ауқымды бағдарламалармен қоса, көптеген жоғары оқу орындары студенттерге өмірінің әртүрлі кезеңдерінде өздерінің мәдени, кәсіби және көлденең дағдылары мен құзыреттерін дамытуға немесе жаңартуға мүмкіндік беретін шағын оқу модульдерін ұсынады немесе ұсынуды жоспарлауда. Біз VFUG-дан осы **шағын, икемді бірліктерді, соның ішінде микроквалификацияға әкелетін бірліктерді** ЕЖББК құралдарын пайдалана отырып, біздің оқу орындарымыз қалай және қаншалықты анықтауға, әзірлеуге, енгізуге және тануға болатынын зерттеуді сұраймыз.

Біз **"ЕЖББК жоғары білім беру мен оқыту деңгейін арттыру бойынша ұлттық/мемлекеттік деңгейдегі қолдау/іс-қимыл жөніндегі ұсынымдарды"** (III қосымша) қабылдаймыз және оларды орындауға міндеттенеміз, жоғары оқу орындарына студенттік орталықтандырылған оқытуды одан әрі енгізуде қолдау көрсетеміз. Бұл ұсыныстар барлық студенттерге, сондай-ақ оқытушылар мен оқытушылар құрамына көрсетілетін қолдауды кеңейтуді көздейді. Профессор-оқытушылар құрамы, оның

ішінде кіші оқытушылар тұрақты жұмыспен қамтуды және мансаптық мүмкіндіктерді, оқыту мен ғылыми зерттеулерге тең қатынасты, тартымды еңбек жағдайларын, қызметкерлердің біліктілігін арттырудың заманауи әдістеріне қол жеткізуді және олардың жетістіктерін мойындауды талап етеді. Осы қатынастардың барлығында біз ұлттық жүйелерімізде және ЕЖББК деңгейінде оқыту және оқыту мәселелері бойынша диалог пен ынтымақтастықты дамытатын боламыз.

Біз жоғары оқу орындарымызды білім алудың, оқытудың және бағалаудың цифрлық технологияларын, сондай-ақ академиялық коммуникация мен зерттеулерді пайдалануда қолдауға және **барлығына цифрлық дағдылар мен құзыреттіліктерді дамытуға** инвестициялауға міндеттенеміз. Біз білім мен **ашық лицензияланған материалдармен** алмасуды жеңілдету үшін ашық ғылым мен білім беруді дамытуға міндеттенеміз, оларды жоғары білім берудің мүдделі тараптары оңай бөлісе алады, осылайша олар өз қажеттіліктеріне оңай бейімделеді және қайта тағайындалады.

- Өзара байланысты ЕЖББК

Ынтымақтастық пен ұтқырлық біздің жүйелерімізді байланыстырады және мәдениетаралық және тілдік құзыреттіліктерді дамытуға, білімімізді кеңейтуге және әлемімізді түсінуге ықпал етеді. Қызметкерлер мен студенттердің ұтқырлығы арқылы біздің әртүрлі мәдениеттеріміз бен жоғары білім беру жүйелері арасында тікелей байланыстар мен Синергия орнату ЕЖББК-те жоғары білім берудің сапасы мен өзектілігін арттыруға ықпал етеді, оны жаһандық ауқымда тартымды және бәсекеге қабілетті етеді. Біз студенттер, докторанттар және қызметкерлер үшін физикалық ұтқырлықтың маңыздылығы мен артықшылықтарын мойындаймыз. КОВИД-19 пандемиясымен байланысты қазіргі қиындықтарға қарамастан, біз **ЕЖББК түлектерінің кемінде 20%** - ы шетелде оқудан немесе тағылымдамадан өтуі болып табылатын мақсатымызды тағы да растаймыз және бұдан әрі **барлық білім алушыларға оқу бағдарламаларын интернационалдандыру немесе инновациялық халықаралық ортаға қатысу арқылы халықаралық және мәдениетаралық құзыреттіліктерді алу мүмкіндіктерін беруге**. сондай-ақ физикалық, цифрлық (виртуалды) немесе аралас форматта болсын, **ұтқырлықтың әртүрлі формаларын қолдануға** міндеттенеміз.

Сандық шешімдер қауіпсіз, тиімді және ашық **деректермен алмасуға** ықпал етеді. Тану, сапа мен ұтқырлықты қамтамасыз ету үшін бірлескен цифрлық тәсілдер қажет. Біз BFUG-тен Еуропалық студенттік карта бастамасы мен басқа да бастамалардың тәжірибесін ескере отырып, құпиялылық пен қауіпсіздікті толық сақтай отырып, Цифрлық жүйелердің үйлесімділігін арттыру және білім алушылар мен оқу орындарының деректерімен алмасу үшін жаңа шешімдерді табуды сұраймыз.

Жоғары оқу орындары арасындағы терең ынтымақтастық бірлескен оқыту және зерттеу арқылы жоғарыда аталған міндеттерді шешуге көмектеседі. Біз ұлттық деңгейдегі ынтымақтастыққа кедергілерді жоюға және ЕЖББК-дегі барлық жоғары оқу орындарына одан пайда алуға мүмкіндік беруге тырысамыз. **Еуропалық университеттердің бастамасымен** құрылған одақтар тереңірек және ауқымды жүйелік ынтымақтастықты зерттеудің маңызды әдістерінің бірі болып табылады, бұл болашақта жоғары оқу орындары арасындағы тығыз трансұлттық ынтымақтастықтағы кедергілерді анықтау және жеңу үшін пайдалы болуы мүмкін.

Іске асыру

Біз **Болон процесін іске асыру туралы есепте**, соңғы екі онжылдықта қол жеткізілген прогресс туралы сипатталған нәтижелерді ескереміз. Жетістіктер әсерлі. Дегенмен, ЕЖББК-ң алдағы онжылдықта өзара байланысты, инновациялық және инклюзивті жоғары білімді қолдауға қабілетті берік негізде құрылуын қамтамасыз ету үшін қосымша жұмыс қажет.

Біз "Эразмус" бағдарламасын және біздің міндеттемелерімізді қолдау үшін басқа да ұтқырлық және ынтымақтастық бағдарламаларын тұрақты қолдауға сенеміз.

2018 жылғы Париждегі министрлер конференциясында біз ЕЖББК жұмыс істеуі үшін қажетті үш **"Негізгі міндеттемені"** орындауды аяқтауға ерекше күш салуды шештік: біліктілік шеңбері және ECTS, біліктілікті танудың Лиссабон конвенциясы және дипломға қосымша, сонымен қатар *еуропалық жоғары білім беру кеңістігінде (ESG) сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен нұсқауларына сәйкес сапаны қамтамасыз ету.*

Біз негізгі міндеттемелердің толық көлемде орындалуын қамтамасыз етуге деген шешімімізді тағы да растаймыз. Біз BFUG-тен осы мақсатқа жету үшін **алқалы қолдау** әдісін қолдануды сұраймыз. Біз осы күш-жігерге қатысуды жалғастыруға және оларға өз үлесімізді қосуға міндеттенеміз.

Біз **еуропалық жоғары білім беру кеңістігінің (QF-EHEA) кешенді біліктілік шеңберімен** үйлесімді **Ұлттық біліктілік шеңберін** аяқтауға және одан әрі дамытуға міндеттенеміз және BFUG-дан ұлттық есептерді шолудың күшті элементін қосу үшін өзін-өзі сертификаттау критерийлерін жаңартуды сұраймыз. Біз **QF корреспонденттер желісіне** QF-EHEA-ны одан әрі дамытуға және оларға сәйкес ұлттық біліктілік шеңберін өзін-өзі сертификаттауға үлес қоса отырып, өз жұмысын жалғастыруды тапсырамыз.

Біз **біліктілікті тану туралы Лиссабон Конвенцияны, Еуропа/ЮНЕСКО Кеңесін** жүзеге асыруды нығайтамыз және осы принциптерді бағалау критерийлері мен баяндамаларын пайдалана отырып, біліктілікті тану туралы Лиссабон Конвенция комитетімен және ENIC және NARIC желілерімен бірлесе отырып, ЕЖББК-тен тыс Біліктіліктер мен оқыту кезеңдеріне қолданамыз.

Біз студенттер, қызметкерлер және тұлғалар оқу, оқыту және зерттеу жүргізу үшін еркін қозғалу мүмкіндігіне ие болу үшін ЕЖББК-дегі академиялық **Біліктіліктер мен оқу кезеңдерін автоматты түрде тануды** қамтамасыз етеміз. Біз сапа кепілдігі ESG сәйкес әрекет ететін және толық жұмыс істейтін ұлттық біліктілік құрылымы құрылған ЕЖББК елдерінде ұсынылатын біліктіліктердің жүйелік деңгейінде автоматты түрде танылуын қамтамасыз ету үшін заңнамаға қажетті өзгерістер енгіземіз. Біз сондай-ақ блокчейн сияқты дәйекті және қауіпсіз цифрлық сертификаттау және байланыс жүйелерін қолдануды және автоматты түрде тануды жеңілдету үшін сыртқы сапаны қамтамасыз ету нәтижелері (DEQAR) дерекқорын одан әрі дамытуды ынталандырамыз.

Біз босқындар, қоныс аударушылар және босқындарға ұқсас жағдайларда, тіпті оларды тану туралы Лиссабон Конвенциясының VII бабына сәйкес толық құжаттау мүмкін болмаған жағдайларда да біліктіліктерді әділ тануды қамтамасыз ету үшін өз заңнамаларымызды, ережелерімізді және тәжірибемізді қайта қарауға міндеттенеміз. Біз **босқындарға арналған Еуропалық біліктілік паспортын** мақұлдаймыз және оны жүйелерімізде пайдалануды одан әрі кеңейтуді қолдаймыз.

Біз ESG-ге сәйкес **сапаны қамтамасыз ету жүйелерін** дамытуда қол жеткізілген прогресті мойындаймыз және қалған кедергілерді, соның ішінде EQAR-да тіркелген агенттіктердің трансшекаралық қызметіне және бірлескен Бағдарламалардың сапасын қамтамасыз етуге Еуропалық тәсілді қолдануға байланысты кедергілерді жоюға міндеттенеміз. Біз сапаны қамтамасыз етудің сыртқы тетіктері ішкі оқыту сияқты стандарттармен ЕЖББК-дегі трансұлттық жоғары білім беруді қамтуын қамтамасыз етуге міндеттенеміз. Оқыту жолдарының икемділігі мен ашықтығын, оқу бірліктерінің аздығын және жоғары оқу орындары арасындағы синергияны арттыру қажеттілігімен біз **жоғары білім берудегі инновацияларды қолдау және оның сапасын қамтамасыз ету үшін ESG-ді пайдалануды кеңейту** бағытын ынталандырамыз.

Біз **европалық зерттеу аймағымен** ынтымақтастықты нығайтуға міндеттенеміз. Біз BFUG-ті білім беру және зерттеу саясаты мен инновациялық қызмет арасындағы өзара әрекеттесу мен келісімділікті жақсарту мақсатында Еуропалық зерттеулер және инновациялар комитетімен (ERAC) тығыз жұмыс істеуге шақырамыз. Атап айтқанда, ғылыми зерттеулер негізінде оқытуды дамытуға, академиялық және ғылыми еркіндікке кепілдік беруге және Біріккен Ұлттар Ұйымының Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге жәрдемдесуге басты назар аударылатын болады.

Біз **ЕЖББК болашағының өзектілігі мен жоғары сапасын** қамтамасыз ету үшін маңызды болып табылатын инклюзивтілікке, қарым-қатынасқа, ынтымақтастық пен ынтымақтастыққа ықпал ететін **жоғары білім беру саласында неғұрлым тығыз байланысты және орнықты қоғамдастық құруға** міндеттенеміз. Осы мақсатқа жету үшін біз жоғары білім берудің ұлттық секторларын ЕЖББК – тегі оқиғалар туралы үнемі хабардар етуге және оларға қатысуға, сондай-ақ ұлттық реформаларды әзірлеу және жүзеге асыру ісінде жоғары білім беру саласындағы студенттер мен мамандардың Қауымдастықтарымен және желілерімен тығыз ынтымақтастықта болуға міндеттенеміз. Біз ЕЖББК -ның болашағы үшін басымдықтарды белгілеу мақсатында өткізілетін кең консультациялардың маңыздылығын мойындаймыз және BFUG-дан жоғары білім беру өкілдерінің (студенттер, оқытушылар құрамы және сыртқы мүдделі тараптар) кең ауқымының қатысуымен **трансұлттық семинарлар, жұмыс кеңестері және тыңдаулар** сияқты ЕЖББК іс-шараларын ұйымдастыруды, қазіргі және болашақ мақсаттарды талқылауды және жоғары білім беру ұйымдары үшін жетістіктерге жету жолдарын зерделеуді сұраймыз.

ЕЖББК жаһандық жағдайда

КОВИД-19 пандемиясына байланысты бұрын ойластырылған форматта жаһандық саяси форум өткізу мүмкін болмаса да, біз конференциямызға жаһандық сессия кіретініне қуаныштымыз. Біз ЕЖББК тәжірибесіне, сондай-ақ әлемнің басқа аймақтарының тәжірибесіне сүйене отырып, жоғары білім беру саласындағы құндылықтар, саясат және реформалар туралы халықаралық диалогқа өз міндеттемелерімізді растаймыз және BFUG-дан алдағы жұмыс кезеңінде жаһандық диалогты одан әрі дамытуды және нығайтуды сұраймыз.

Біз **жоғары білімге жататын біліктіліктерді тану туралы ЮНЕСКО-ның жаһандық Конвенциясының** қабылдануын құптаймыз және бағалау критерийлері мен біліктілікті тану туралы Лиссабон конвенциясына сәйкес келетін баяндамаларды пайдалана отырып, ЕЖББК-тен тыс біліктіліктер мен оқу кезеңдерін әділ тануға жәрдемдесу мақсатында оны дереу ратификациялауға міндеттенеміз.

Біз әлеуметтік және азаматтық жауапкершілік университеттерінің Ұлы Хартиясының алуан түрлілігіне жаһандық құндылықтарды қосуды жоғары бағалаймыз.

Қорытындылар

Біз BFUG-ті 2030 жылға қарай біздің көзқарасымызға және ортақ мақсаттарымызға сәйкес келетін еуропалық жоғары білім беру кеңістігін құруға бағытталған келесі онжылдықтағы әрекеттер мен басымдықтарды қарастыруға шақырамыз. 2024 жылғы конференциямыз үшін біз BFUG-ге келісілген міндеттемелеріміздің орындалуы туралы есеп дайындауды тапсырамыз.

Біз Албанияның 2024 жылы еуропалық жоғары білім беру кеңістігі министрлерінің келесі конференциясын және жаһандық саяси форумды қабылдау туралы ұсынысын ризашылықпен қабылдаймыз.

Қосымшалар

- Рим министрлерінің конференциясына I қосымша: академиялық еркіндік туралы мәлімдеме;
- Рим министрлерінің конференциясына II қосымша: ЕЖББК-ге жоғары білім берудің әлеуметтік өлшемін күшейту принциптері мен ұсыныстары;
- Рим министрлерінің конференциясына III қосымша: ЕЖББК-да жоғары білім беру жүйесінде білім беру мен оқытуды жақсарту бойынша ұлттық/мемлекеттік деңгейдегі қолдау/іс-қимыл бойынша ұсыныстар.

